

Sjöbo kommun

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Malenagymnasiet i Sjöbo kommun

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen konstaterar vid tillsynen av Malenagymnasiet att det föreligger brister i arbetet med studiero då alla elever inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero i de gymnasiegemensamma ämnena. Skolinspektionen förelägger därför Sjöbo kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa den påtalade bristen. Inom övriga områden som Skolinspektionen har granskat har det inte framkommit annat än att skolans arbete uppfyller författningarnas krav.

De omständigheter som råder med anledning av Covid-19

Skolinspektionen är medveten om att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid ber vi dig kontakta Skolinspektionen för prövning.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sjöbo kommun att senast den **19 november 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart.

Nedan anges de åtgärder som huvudmannen måste vidta för att avhjälpa den påtalade bristen samt den lagstiftning med tillhörande föreskrifter som huvudmannens åligganden följer av. Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare ska huvudmannen enligt 4 kap. 7 § skollagen, om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Dessa bestämmelser ligger till grund för samtliga åtgärder i beslutet om föreläggande.

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de bestämmelser som gäller för verksamheten samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra (åtgärder) redovisas nedan under rubriken *Motivering till föreläggande*.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Sjöbo kommun inte uppfyller författningskraven avseende studiero:

Åtgärder

- Se till att rektorn leder och samordnar arbetet med att utforma skolmiljön så att alla elever tillförsäkras studiero i alla ämnen. I detta ingår att rektorn, genom att inhämta uppgifter från elever, lärare och elevhälsans personal, följer upp och utvärderar arbetet med att skapa studiero. Rektorn ska identifiera utvecklingsområden och besluta om utvecklingsinsatser. (2 kap. 9-10 §§ skollagen, 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 1 Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar)

Motivering till föreläggande**Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling***Skolinspektionens bedömning gällande studiero*

Skolinspektionen bedömer att skolmiljön på Malenagymnasiet inte präglas av studiero för alla elever i alla ämnen. Utredningen visar att det finns problem med studiero särskilt i de gymnasiegemensamma ämnena på skolan.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero (5 kap. 3 § skollagen).

Enligt läroplanen ska skolan klargöra för elever vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever har (Lgy 11, 1 Rättigheter och skyldigheter). Skolans mål är att varje elev respekterar andra människors egenvärde, kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen. Alla som arbetar i skolan ska i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt. Läraren ska tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen, klargöra skolans normer och regler som en grund för arbetet och för samarbete (Lgy 11, 2.2 Normer och värden). Skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan (Lgy 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar. (2 kap. 9-10 §§ skollagen). Enligt läroplanen skapar den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar förutsättningar för att skolan ska utvecklas kvalitativt. Detta kräver att verksamheten ständigt prövas och att resultaten följs upp och utvärderas samt att olika metoder prövas, utvecklas och utvärderas (Lgy 11, 1. Varje skolas utveckling). Rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och

utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. Rektorn har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Rektorn har också, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen (Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar).

I förarbetena till skollagens bestämmelse gällande trygghet och studiero anges att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö. Vidare anges att det förebyggande arbetet är centralt, och att det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. En viktig förutsättning för detta är att elever, lärare och annan personal känner ett gemensamt ansvar och har respekt för varandra i skolan. Det kräver ett aktivt värdegrundsarbete där grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet utgör grunden för en trygg och utvecklande studiemiljö. Rutiner för att säkerställa samverkan och kommunikation mellan elever, lärare och annan personal är också centrala inslag i det förebyggande och långsiktiga arbetet. Rektorns skyldighet att se till att elevers behov av stöd utreds och att stödåtgärder kommer till stånd för elever i behov av stöd är självfallet även det en del i arbetet med att skapa en trygg och stimulerande studiemiljö (prop. 2009/10:165 s. 319 och 320).

Skolinspektionens utredning gällande studiero

I samtliga intervjuer framkommer att det finns problem med studiero särskilt i de gymnasiegemensamma ämnena på skolan.

I intervju uppger flera elever att det inte är studiero i de gymnasiegemensamma ämnena. Elever säger att om det är studiero eller inte beror på deras intresse och motivation för de olika ämnena och att detta är en anledning till att det är bättre studiero i de praktiska ämnena jämfört med de gymnasiegemensamma ämnena. Enligt elever påverkas även studieron av vilken lärare de har och om eleverna inte har respekt för läraren så blir det dålig studiero. Elever säger att den bristande studieron leder till att elever inte gör vad de ska och att det blir pratigt i klassrummet, vilket stör de elever som behöver arbetsro för att kunna ägna sig åt sitt skolarbete.

Lärare säger i intervju att det finns klasser där det inte är studiero och uppger att det är högljutt under dessa lektioner, vilket vissa elever klagat över. Lärarna bekräftar elevernas utsagor om att studieron brister i de gymnasiegemensamma ämnena och att det beror på elevernas motivation och intresse. Vidare säger lärare att studieron hade kunnat vara bättre, men att det exempelvis i en klass finns förklaringar till den bristande studieron som handlar om att det finns elever som i årskurs 9 i grundskolan fick sin undervisning i små grupper och nu har svårare att klara undervisning i en vanlig klass på gymnasiet. Lärarna säger att det är större problem med studieron i år 1 jämfört med år 3 och lärarna kopplar detta till elevernas mognad.

Även representanter för elevhälsan uppger att studieron på skolan är sämre i de gymnasiegemensamma ämnena och att lärarna måste arbeta hårt för att motivera eleverna i dessa ämnen. Enligt representanter för elevhälsan varierar studieron från grupp till grupp och de ser en koppling till lärarnas ledarskap i klassrummet. Representanter för elevhälsan säger att det finns vissa lärare på skolan som inte kan skapa arbetsro för eleverna. Vidare uppger representanter för elevhälsan att de har arbetat med att handleda lärare i ledarskap i klassrummet och tydlig lektionsstruktur.

Rektorn säger att skolmiljön i de gymnasiegemensamma ämnena inte präglas av studiero i alla klasser och uppger som exempel att det finns en klass i år 1 där elever påverkar varandra negativt och att detta leder till att det blir stökigt på lektionerna. Rektorn bekräftar utsagorna om att studieron brister i de gymnasiegemensamma ämnena och att detta beror på elevernas bristande motivation och lärarnas ledarskap i klassrummet. Vidare säger rektorn att studieron påverkas av om eleverna tycker att ett ämne är svårt och att det kan leda till bristande motivation och koncentration hos eleverna. Enligt rektorn är det två till tre elever i varje klass som stör studieron och hon skattar att det inte är studiero under flera lektioner varje vecka. Rektorn säger att den bristande studieron i huvudsak innebär negativa konsekvenser för de som stör undervisningen då de inte lär sig det de ska. Vidare uppger rektorn att det är möjligt att eleverna som inte stör hade kunnat nå ännu längre i sin kunskapsutveckling om de inte hade blivit störda under lektionerna. Avslutningsvis säger rektorn att hon inte har hunnit sätta in åtgärder för att förbättra studieron.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Sjöbo kommuns verksamhet vid Malenagymnasiet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Sjöbo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att åtgärda bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

- Eleven ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och insatserna utvärderas. (3 kap. 5 § skollagen)
- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § skollagen)
- Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 7-8 §§ skollagen, Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)
- Eleverna på yrkesprogrammen får arbetsplatsförlagt lärande under ledning av handledare, som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig. (16 kap. 11 och 16 §§ skollagen, 4 kap. 12-14 §§ gymnasieförordningen)

- Elever på introduktionsprogram får en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier. (17 kap. 3-7 §§ skollagen, 1 kap. 7 § och 6 kap. 7-8 §§ gymnasieförordningen)
- Lärarna bedömer elevernas kunskaper allsidigt utifrån kunskapskraven. (Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.5 Bedömning och betyg)
- Eleven och elevens vårdnadshavare informeras fortlöpande om elevens utveckling. (3 kap. 3 § och 15 kap. 20 § skollagen, Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg)
- Det bedrivs ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgy 11, 1. Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, En likvärdig utbildning, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)
- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. (5 kap. 3 § skollagen),

På Skolinspektionens vägnar

X Jenny Fahlman

Beslutsfattare

Signerat av: Jenny Fahlman

X Johan Boman

Föredragande

Signerat av: Johan Boman

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Malenagymnasiet

Fakta om Malenagymnasiet

Skolinspektionen har genomfört riktad tillsyn av Malenagymnasiet i Sjöbo kommun. Skolan var ursprungligen utvald för regelbunden tillsyn enligt Skolinspektionens risk- och väsentlighetsanalys, men på grund av den rådande situationen med Covid 19 har den regelbundna tillsynen gjorts om till en riktad tillsyn med ett begränsat antal områden. Tillsynen omfattade följande områden: Extra anpassningar och särskilt stöd samt Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling. Förutom dessa områden omfattade tillsynen även: Eleverna på yrkesprogrammen får arbetsplatsförlagt lärande under ledning av handledare, som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig, Elever på introduktionsprogram får en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier, Lärarna bedömer elevernas kunskaper allsidigt utifrån kunskapskraven samt Eleven och elevens vårdnadshavare informeras om elevens utveckling. Digitala intervjuer genomfördes av Skolinspektionen mellan den 3–5 mars 2021, samt den 4 maj 2021.

Malenagymnasiet ligger i Sjöbo kommun. På Malenagymnasiet finns de yrkesförberedande programmen bygg och anläggningsprogrammet och fordons- och transportprogrammet samt introduktionsprogrammen språkintröduktion, individuellt alternativ, programinriktat val samt yrkesintröduktion. Vid tillsynsbesöket har skolan cirka 230 elever.